

SERVICE-DOCUMENT

Onderwijsassistent

Deelkwalificatie SPW 4.59

Pedagogische begeleiding

behorend tot het deelraamwerk Sociaal Pedagogisch Werk
van de kwalificatiestructuur voor de sector Gezondheidszorg,
Dienstverlening, Welzijn en Sport

Stichting OVDB Landelijk Orgaan van het
Beroepsonderwijs Gezondheidszorg,
Dienstverlening, Welzijn en Sport
Postbus 131
3980 CC Bunnik
Telefoon : (030) 6570244
Telefax : (030) 6567974
E-mail : ovdb@ovdb.nl
Internet : <http://www.ovdb.nl>

Tot stand gebracht onder coördinatie van:
mevrouw R. Mous, onderwijskundig medewerker, OVDB Bunnik

Met medewerking van:

- mevrouw I. Moerkerke, ROC De Amerlanden, Amersfoort
- mevrouw R. Tobias, ROC De Amerlanden, Amersfoort
- de heer H. Kreulen, ROC Midwest, Leiden
- mevrouw M. Springer, Albeda College, Rotterdam
- mevrouw K. Pieck, ROC Utrecht, Utrecht

Met ondersteuning van:

- mevrouw C. Wolterinck, Bureau ICE, Eck en Wiel

Bunnik, juni 1998

I ALGEMENE INFORMATIE

I.1. Aanleiding voor de ontwikkeling van een service-document

In augustus 1996 heeft de minister van OC en W de eindtermen voor het secundair beroepsonderwijs vastgesteld. Daaronder behoren ook de eindtermen uit de kwalificatiestructuur gezondheidszorg, dienstverlening, welzijn en sport.

De eindtermen geven richting aan de onderwijsinhoud en de examinering. Omdat de eindtermen vrij algemeen geformuleerd zijn, worden door de landelijke organen van het beroepsonderwijs zogenoemde service-documenten ontwikkeld. De service-documenten vormen een uitwerking van de eindtermen.

Ze kunnen door de onderwijsinstellingen gebruikt worden bij de invulling van het onderwijsprogramma.

I.2. Wat is een service-document?

Een service-document bevat informatie met een adviserend en ondersteunend karakter ten behoeve van onderwijs- en exameninstellingen.

Het bevat een inhoudelijke specificering van de eindtermen van een kwalificatie.

Voor elke koepel-eindterm wordt een specificatie gegeven bestaande uit onderstaande elementen:

- * het benodigde beroepsgedrag voor het uitvoeren van die koepel-eindterm uitgedrukt in (beroeps)vaardigheden
- * de benodigde kennis voor het uitvoeren van die koepel-eindterm uitgedrukt in kennisrubrieken
- * de benodigde hulpmiddelen voor het uitvoeren van de beroepsvaardigheden van een koepel-eindterm
- * normen voor de beoordeling van de vereiste vaardigheden en kennis.

Koepel- en sub-eindtermen zijn op bovenstaande manier gespecificeerd. Normen voor beoordeling zijn alleen voor de koepel-eindtermen beschreven.

I.4. Het gebruik van het service-document

Het service-document kan voor een aantal doelen gebruikt worden.

1. Het service-document bevat aanknopingspunten voor het ontwikkelen van een leerplan.
Voor elke koepel- en elke sub-eindterm zijn de meest relevante kennisrubrieken beschreven. Deze kennisrubrieken zijn nog heel algemeen. Voor leerplan-ontwikkeling moeten deze rubrieken in concrete leerinhouden uitgewerkt worden.
2. Het service-document bevat aanknopingspunten voor het ontwikkelen van een praktijkleerplan.
De sub-eindtermen die betrekking hebben op (beroeps)vaardigheden zijn uitgewerkt in (deel)vaardigheden. De (deel)-vaardigheden geven aan welke handelingen nodig zijn om een beroepshandeling van een sub-eindterm te kunnen uitvoeren.
Alle vaardigheden in de kolom '(beroeps)vaardigheden' van alle sub-eindtermen tezamen geven aan welke handelingen nodig zijn om de taak van een koepel-eindterm te kunnen uitvoeren.
3. Met behulp van de kennisrubrieken in de kolom 'kennis' wordt een overzicht gegeven van de kenniselementen die een toets voor de desbetreffende deelkwalificatie kan bevatten.
4. Met behulp van de vaardigheden in de kolom '(beroeps)vaardigheden' wordt een overzicht gegeven van de vaardigheden die een toets voor de desbetreffende deelkwalificatie kan bevatten.

Specifieke functie van het service-document voor toetsing

Het service-document geeft een mogelijke blauwdruk voor de inhoud van een beoordelingsinstrument voor de desbetreffende deelkwalificatie.

Alle kennisrubrieken in de kolom 'kennis' van alle koepel-eindtermen geven de mogelijkheden aan van de te toetsen kennisonderdelen voor een toets van de desbetreffende deelkwalificatie.

Alle vaardigheden in de kolom '(beroeps)vaardigheden' van alle koepel-eindtermen beschrijven de mogelijkheden van de te toetsen vaardigheden voor een beoordelingsinstrument van de desbetreffende deelkwalificatie.

De service-documenten worden als uitgangspunt gebruikt bij de beoordeling van beoordelingsinstrumenten door de OVDB in het kader van de externe legitimering.

I.5 Verklaring van termen uit het service-document

Kwalificatie	Het geheel aan kennis, inzicht, vaardigheden en houdingen dat voor de uitoefening van beroep/beroepen, verdere studie en/of het maatschappelijk functioneren wordt vereist.
Deelkwalificatie	Een afgerond geheel van taken uit een kwalificatie. Dit cluster van taken is naar eindtermen vertaald. De deelkwalificatie wordt officieel afgesloten met een certificaat.
(Koepel- of sub-)eindterm	Een (koepel- of sub-)eindterm zoals vermeld in de kwalificatiestructuur voor het beroepsonderwijs geeft de inhoud aan van een deelkwalificatie ofwel een concretisering van de deelkwalificatie. Ze bevat een inhoudscomponent en een gedragscomponent. De inhoudscomponent verwijst naar een object of onderwerp waarop een (beroeps)handeling betrekking heeft. De gedragscomponent van de eindterm verwijst naar de (beroeps)handeling.
Koepeleindterm	Een koepeleindterm is geformuleerd op het niveau van clusters van taken; de bijbehorende sub-eindtermen zijn dan geformuleerd op taakniveau. Een andere mogelijkheid is dat een koepeleindterm geformuleerd is op taakniveau; de bijbehorende sub-eindtermen zijn dan geformuleerd op handelingsniveau.
Sub-eindterm	Een koepeleindterm kan uitgewerkt zijn in een of meerdere sub-eindtermen. Elke sub-eindterm beschrijft de vaardigheden en kennis van een (onder)deel van een taak of takencluster.
Normen voor beoordeling	Hier staan criteria voor de beoordeling van de vereiste (beroeps)vaardigheden en kennis van een koepeleindterm. De normering voor de beoordeling is opgedeeld in afzonderlijke beoordelingscriteria voor de 'vaardigheden' en voor de 'kennis'.
Normen voor de beoordeling van vaardigheden	Voor de beoordeling van de vaardigheden staan criteria beschreven die betrekking hebben op de taken uit de kolom '(beroeps)vaardigheden'. Het zijn beoordelingscriteria die uitspraken doen over de vaardigheden van alle sub-eindtermen van een bepaalde koepeleindterm.
Normen voor de beoordeling van kennis	Voor de beoordeling van de 'kennis' is voor elke koepeleindterm een standaard criterium opgenomen. KENNIS: - geeft een juiste en volledige beschrijving van de leerinhouden, genoemd in de kolom 'kennis' bij de sub-eindtermen. Dit standaard criterium heeft betrekking op alle kennis van de sub-eindtermen van die koepeleindterm.
Taxonomie	Classificatiesysteem waarbij naast ordening tevens sprake is van een hiërarchie. Het is een middel om vanuit beroepsactiviteiten te komen tot het formuleren van eindtermen.
Beroepsvaardigheden	Beroepsvaardigheden die vallen onder de desbetreffende koepel- of sub-eindterm. Het zijn de vaardigheden die uitgevoerd moeten worden in de beroepspraktijk met betrekking tot de inhoud van een eindterm, aangeduid door het werkwoord in een eindterm.
Kennis	De cognitieve elementen van de koepel- of sub-eindterm, aangeduid door het zelfstandig naamwoord van de eindterm. Het is een beschrijving van de kennis die nodig is om de beroepsvaardigheden van een eindterm te kunnen uitvoeren.
Hulpmiddelen	In deze kolom worden de hulpmiddelen beschreven die nodig zijn voor het kunnen uitvoeren van de (beroeps)vaardigheden.

II. DE UITWERKING VAN DE KOEPEL- EN SUB-EINDTERMEN

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

KOEPELEINDTERM	TAX-CODE	NORMEN VOOR BEOORDELING		
01 De afgestudeerde kan de psychologische ontwikkeling van kinderen van 0 - 12 jaar herkennen en hanteren in de omgang met kinderen.	R c/r	<p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - herkent het ontwikkelingsniveau van kinderen - stemt in de omgang met kinderen eigen gedrag adequaat af op het ontwikkelingsniveau van de kinderen - is effectief in het afstemmen van het eigen gedrag op invloeden voor het kind. - is adequaat in het aangaan van gehechtheidsrelaties - is effectief in de stimulering van de ontwikkeling van kinderen. - houdt in de begeleiding effectief rekening met mogelijkheden/onmogelijkheden/stoornissen en belemmeringen in de ontwikkeling - overlegt met groepsleerkracht en past begeleiding op adequate wijze aan. - herkent de invloed van socialisatieprocessen - reageert adequaat op socialisatie-invloeden <p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - geeft een juiste en volledige beschrijving van de leerinhouden genoemd in de kolom 'kennis' bij de sub-eindtermen 		
SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
1. De afgestudeerde kan in de begeleiding het eigen gedrag afstemmen op de sociaal-emotionele, biologisch-motorische, creatieve en cognitieve ontwikkeling van kinderen.	R c	<p>Afstemmen van eigen gedrag op ontwikkeling van het kind:</p> <ul style="list-style-type: none"> - herkent het ontwikkelings-niveau van kinderen - stemt de manier van omgang op het niveau van een kind af - stimuleert de ontwikkeling van kinderen 	<p>Ontwikkeling:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ontwikkelingsfasen: <ul style="list-style-type: none"> .kenmerken .voorbeelden - ontwikkelingsaspecten per fase (baby, peuter, kleuter, lagere schoolkind): <ul style="list-style-type: none"> .lichamelijke .sociale .emotionele .cognitieve .ethische .esthetische .spel .kindertekening - stimuleren van ontwikkeling 	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 01)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
2. De afgestudeerde kan in de begeleiding het eigen gedrag afstemmen op de invloed van aanleg en erfelijkheid op de ontwikkeling van kinderen.	R c	Eigen gedrag afstemmen op invloeden: - herkent mogelijkheden en onmogelijkheden in de ontwikkeling - houdt rekening met de invloed van aanleg en erfelijkheid op de individuele ontwikkeling	Factoren die de ontwikkeling bepalen: - aanleg - milieu - zelfbepaling	
3. De afgestudeerde kan een gehechtheidsrelatie met kinderen aangaan en daarbij rekening houden met de relatie van kinderen met andere volwassenen in de school.	R c	Aangaan van een gehechtheidsrelatie: - gaat vertrouwensrelatie aan met kinderen - herkent de gevoelens van het kind die het ten aanzien van andere volwassenen heeft - gaat om met gevoelens van afstand en nabijheid	Gehechtheidsrelatie: - hechting .begrip .kenmerken .voorbeelden - vertrouwensrelatie - afstand en nabijheid	
4. De afgestudeerde kan de invloed onderkennen van in de maatschappij geldende waarden en normen op het socialisatieproces van kinderen.	B		Socialisatieproces: - begrip - kenmerken - voorbeelden - 1e milieu gezin - 2e milieu school - 3e milieu maatschappij - invloed van t.v., computer, clubs, verenigingen - waarden en normen	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 01)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
5. De afgestudeerde kan in de begeleiding van kinderen rekening houden met de werking van socialisatieprocessen in het gezin, in de familie, in de buurt en op school.	R c	In begeleiding rekening houden met socialisatieprocessen: <ul style="list-style-type: none"> - herkent de invloed van gezin en omgeving op het gedrag van kinderen - houdt bij de begeleiding rekening met de verschillende achtergronden van kinderen 	Socialisatieprocessen: <ul style="list-style-type: none"> - gezin, gezinscultuur - familie, familiecultuur - buurt, buurtcultuur - school, schoolcultuur 	
6. De afgestudeerde kan in de begeleiding van kinderen rekening houden met mogelijke belemmeringen en stoornissen in hun ontwikkeling.	R c	In begeleiding rekening houden met stoornissen/belemmeringen: <ul style="list-style-type: none"> - herkent belemmeringen en stoornissen in de ontwikkeling - bespreekt deze met de groepsleerkracht - past de omgang en begeleiding in overleg met de groepsleerkracht aan belemmeringen aan 	Handicaps: <ul style="list-style-type: none"> - verstandelijke handicaps - motorische handicaps - zintuiglijke handicaps - sociaal en/of emotionele handicaps - sociaal of emotionele belemmeringen - een orgaan handicap - oorzaken - mogelijke gevolgen van de handicap op de totale ontwikkeling - gedrags-/leerproblemen - omgaan met handicaps - visie op omgang en begeleiding 	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

KOEPELEINDTERM	TAX-CODE	NORMEN VOOR BEOORDELING		
02 De afgestudeerde kan de ontwikkeling van kinderen doelgericht stimuleren en begeleiden.	P c/i	<p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - is effectief in het observeren van kinderen in speel-/leersituaties - is effectief in het doelgericht waarnemen en registeren van gedrag bij kinderen - voert observaties uit volgens plan - maakt adequaat gebruik van observatie, registratiemethoden en technieken - is adequaat in het bondig beschrijven van gedrag - is adequaat in het vertalen van gedrag naar ontwikkelingspsychologische factoren - is adequaat in het trekken van conclusies uit geïnterpreteerde observatiegegevens - is effectief in het afstemmen van het eigen pedagogisch handelen naar aanleiding van de verkregen informatie - is effectief in het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen - is adequaat in het assisteren bij het plannen van ontwikkelingsgerichte activiteiten - is adequaat in het aanbieden van ontwikkelingsgerichte activiteiten - is effectief in het begeleiden van kinderen tijdens activiteiten <p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - geeft een juiste en volledige beschrijving van de leerinhouden genoemd in de kolom 'kennis' bij de sub-eindtermen 		
SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
1. De afgestudeerde kan het gedrag van kinderen observeren in diverse speel- en leersituaties volgens door de groepsleraar vastgestelde procedures.	R c/i	<p>Observeren van gedrag van kinderen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - neemt objectief gedrag van kinderen waar in speel/leersituaties - bestudeert de door de groepsleraar vastgestelde procedures - voert observaties uit volgens plan 	<p>Observatieplan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fasen van observatie - van doel tot evaluatie van doelen - observatiedoelen - observatiemethoden - observatie-uitvoering - observatietijden - observatiesituaties - objectiviteit versus subjectiviteit - betrouwbaarheid van de observatie 	<p>Observatie instrumenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beoordelingsschalen - gedragslijsten <p>Observatiehulpmiddelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stopwatch - videocamera <p>Schrijfgerei</p>

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 02)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
2. De afgestudeerde kan verschillende methodes toepassen om het gedrag van kinderen te observeren en te registreren.	R c/i	Toepassen van geschikte methoden bij het observeren: <ul style="list-style-type: none"> - maakt gebruik van geschikte observatiemethoden: <ul style="list-style-type: none"> . bepaalt het algemene doel . bepaalt op grond van het algemene observatiedoel een concreet observatiedoel . kiest een geschikte observatiemethode of observatie-instrument bij het gestelde observatie- doel - maakt gebruik van geschikte registratievormen passend bij het gestelde observatiedoel 	Observeren: <ul style="list-style-type: none"> - algemene observatie-doelen - concrete observatie-doelen - regels bij het observeren - observatiemethoden - observatieformulieren - registratie - registratieformulieren 	Observatieformulieren Registratieformulieren Observatieschema's uit structurele leerlingenzorg en orthotheek Schrijfgerei
3. De afgestudeerde kan het gedrag van kinderen kort en bondig beschrijven en in overleg met de groepsleraar vertalen naar ontwikkelingspsychologische factoren.	R c	Gedrag van kinderen kort en bondig beschrijven: <ul style="list-style-type: none"> - maakt onderscheid tussen objectieve en subjectieve gegevens in zijn beschrijving - gebruikt registratietechnieken om het gedrag van kinderen kort en bondig beschrijven - vertaalt in overleg met de groepsleraar de gegevens naar ontwikkelings-psychologische factoren 	Gedragsverklaring: <ul style="list-style-type: none"> - verwerking van observatiegegevens - interpretatie van gegevens - ontwikkelingspsychologische factoren - achtergrondgegevens van kinderen/gezin - omgevingsfactoren van observatie - objectiveren van gegevens 	Observatiegegevens Schrijfgerei

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 02)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
4. De afgestudeerde kan uit verzamelde en geïnterpreteerde observatiegegevens de gevolgen benoemen voor het eigen pedagogisch handelen.	P c	Gevolgen voor eigen handelen trekken uit observatie-gegevens: <ul style="list-style-type: none"> - herkent vanuit de gegevens die bekend zijn van het kind de gewenste begeleiding - benoemt vanuit de positie als onderwijsassistent het gewenste pedagogisch handelen 	Gevolgen van observatie-resultaten: <ul style="list-style-type: none"> - gedragskenmerken - ontwikkelingsdoelen - pedagogisch handelen - de rol van de opvoeder - de taak en rol van de onderwijsassistent 	Observatiegegevens Dossiers Orthotheek Structurele leerlingenzorg
5. De afgestudeerde kan assisteren bij het plannen van ontwikkelingsgerichte activiteiten voor diverse speel- en leersituaties binnen het schoolse ritme.	R c	Assisteren bij het plannen van ontwikkelingsgerichte activiteiten: <ul style="list-style-type: none"> - overlegt met de groepsleerkracht over en assisteert bij de planning van: <ul style="list-style-type: none"> . dagprogramma's . weekprogramma's . maandprogramma's . jaarprogramma's 	Plannen van activiteiten: <ul style="list-style-type: none"> - activiteitenplan: <ul style="list-style-type: none"> .functie/doelen .speltheorie .structuur .ontwikkelingsaspecten - ontwikkelingsgerichte activiteiten <ul style="list-style-type: none"> - dagprogramma - weekprogramma - maandprogramma - jaarprogramma 	Jaaroverzicht

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 02)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
6. De afgestudeerde kan ontwikkelingsgerichte activiteiten aanbieden en kinderen begeleiden tijdens de activiteiten.	R i/pm	Kinderen begeleiden bij ontwikkelingsgerichte activiteiten: - biedt ontwikkelingsgerichte activiteiten aan - geeft uitleg over activiteiten - begeleidt kinderen bij ontwikkelingsgerichte activiteiten - stimuleert de ontwikkeling van kinderen	Activiteitenmethodiek: - aanbieden, uitleggen, begeleiden, evalueren - doelen van activiteiten	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING				
KOEPELEINDTERM	TAX-CODE	NORMEN VOOR BEOORDELING		
03 De afgestudeerde kan in de begeleiding het eigen gedrag afstemmen op de sociaal-culturele achtergronden van kinderen.	R c/i	<p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - houdt in de begeleiding adequaat rekening met invloeden op kinderen - houdt in de begeleiding effectief rekening met achtergronden van kinderen - houdt in de begeleiding adequaat rekening met taalgebruik van kinderen - is effectief in het stimuleren van taalgebruik van kinderen - houdt in de begeleiding rekening met de eigenheid van kinderen - toont inzicht in het eigen functioneren en kan het eigen functioneren op adequate wijze afstemmen op de begeleiding van kinderen met een andere sociaal culturele achtergrond <p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - geeft een juiste en volledige beschrijving van de leerinhouden genoemd in de kolom 'kennis' bij de sub-eindtermen 		
SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
1. De afgestudeerde kan in de begeleiding van kinderen rekening houden met de invloed van etniciteit, leefcultuur en taal op het gedrag van kinderen.	R c/i	<p>Rekening houden met invloeden bij begeleiding van kinderen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - herkent de eigenheid van het kind vanuit zijn etniciteit, leefcultuur, taal - respecteert de eigenheid van het kind - past begeleiding aan op het gedrag van kinderen 	<p>Kindgerelateerd begeleiden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - individu contra sociaal wezen: <ul style="list-style-type: none"> .aandachtspunten voor het 'individu' .aandachtspunten voor het 'sociaal wezen' - referentiekader: <ul style="list-style-type: none"> . etniciteit . leefcultuur . taal 	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 03)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
2. De afgestudeerde kan in de begeleiding van kinderen rekening houden met sociaal-economische achtergronden en de invloed daarvan op het gedrag van kinderen.	R c/i	In begeleiding rekening houden met achtergronden: <ul style="list-style-type: none"> - herkent gedrag en de achtergronden van gedrag die voortvloeien uit sociaal-economische achtergronden - past de omgang en begeleiding met het kind aan op diens achtergronden 	Referentiekader: <ul style="list-style-type: none"> . opleiding ouders . inkomen ouders . woonplaats, buurt, stad, platteland en de invloed hiervan op het gedrag van kinderen	
3. De afgestudeerde kan in de begeleiding van kinderen rekening houden met verschillen in taalgebruik en anderszins thuis en op school.	R c/i	In begeleiding rekening houden met taalgebruik: <ul style="list-style-type: none"> - herkent verschillen in taalgebruik - respecteert de eigenheid van het kind met betrekking tot taalgebruik - stimuleert gewenst taalgebruik 	Taal: <ul style="list-style-type: none"> - begrip - functie/doelen - kenmerken - communicatiegewoonten in verschillende culturen - ABN - dialecten - Nederlands als tweede taal 	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 03)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
4. De afgestudeerde kan met kinderen communiceren en kinderen stimuleren in hun taalgebruik.	R i	Kinderen stimuleren in het taalgebruik: - communiceert verbaal en non-verbaal met kinderen - stimuleert kinderen in hun taalgebruik	Taalgebruik: - verbaal gedrag - non-verbaal gedrag - Nederlands als 2e taal - gewoonten - taalcodes - taal en cultuur	Audio visueel materiaal Plaatjesboeken Taalstimuleringsprogramma's
5. De afgestudeerde kan kinderen begeleiden met respect en interesse voor de eigenheid van een kind in zijn sociaal-culturele en etnische context.	R r	In begeleiding rekening houden met eigenheid kinderen: - herkent de sociaal-culturele achtergronden van de kinderen - stelt zich op de hoogte van de individuele achtergronden van het kind - respecteert de eigenheid van het kind in zijn sociaal-culturele en etnische context - past begeleiding de context van kind aan	Sociaal-culturele omgeving: - multiculturele samenleving - diversiteit - waarden en normen - leefgewoonten - taalcodes - samenlevingscodes - conflictuerende groepscode - groepsvorming - discriminatie	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

KOEPELEINDTERM	TAX-CODE	NORMEN VOOR BEOORDELING		
04 De afgestudeerde kan pedagogische methoden en technieken toepassen om de positieve omgang van sociaal-culturele verschillen in de groep en tussen kinderen onderling te stimuleren.	P i	<p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - is adequaat in het voeren van gesprekken met kinderen vanuit een empathische houding - handelt effectief bij discriminatie of pestgedrag - is adequaat in het interpreteren en reageren op verbale en non-verbale signalen van kinderen die pesten of discrimineren of die gepest/gediscrimineerd worden - is functioneel in het bemiddelen bij ruzies en conflicten - is effectief in het stimuleren van kinderen tot gedrags-alternatieven - treedt kinderen respectvol tegemoet vanuit een voorbeeldfunctie - is effectief in het aanbieden van liedjes, spelvormen en verhaaltjes - is adequaat in het stimuleren van kinderen tot ongedwongen omgang met sociaal-culturele verschillen - is adequaat in het signaleren van discriminerend gedrag bij zichzelf en bij kinderen <p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - geeft een juiste en volledige beschrijving van de leerinhouden genoemd in de kolom 'kennis' bij de sub-eindtermen 		
SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
1. De afgestudeerde kan gesprekken voeren met kinderen vanuit een inlevende houding.	P r	<p>Gesprekken voeren met kinderen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voert gesprekken met kinderen - demonstreert door reacties in gesprekken diens inleving in de belevingswereld van kinderen 	<p>Inleven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - grondhouding <ul style="list-style-type: none"> .echtheid .respect - empathie <ul style="list-style-type: none"> .begrip .kenmerken .voorbeelden .gebruik als houding 	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 04)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
2. De afgestudeerde kan optreden in situaties waarin kinderen elkaar discrimineren of pesten vanwege hun verschillen.	P i	Optredend handelen bij discriminatie- of pestgedrag: <ul style="list-style-type: none"> - respecteert de eigenheid van kinderen - signaleert discriminatiegedrag en of pestgedrag - informeert kinderen over verschillende gebruiken en gewoontes - begeleidt kinderen bij activiteiten waarbij de kinderen kennismaken met de verschillende gewoonten en gebruiken - corrigeert kinderen wanneer zij discrimineren of pesten 	Respect voor verschillen tussen kinderen: <ul style="list-style-type: none"> - verschillen in: <ul style="list-style-type: none"> . gebruiken . gewoontes . culturele aspecten . uiterlijk . gedrag - respectbevordering: <ul style="list-style-type: none"> . interventietechnieken . grondhouding - discriminatie - pesten en pestgedrag 	
3. De afgestudeerde kan bemiddelen in ruzies en conflicten.		Bemiddelen bij ruzies/conflicten: <ul style="list-style-type: none"> - hanteert geschikte interventietechnieken - maakt gebruik van geschikte gesprekstechnieken 	Conflictbemiddeling: <ul style="list-style-type: none"> - ruzie: <ul style="list-style-type: none"> . begrip . kenmerken . ontwikkelingspsychologische aspecten - interventietechnieken - conflicthantering - gespreksvormen - non-directieve gesprekken - directieve gesprekken 	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 04)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
4. De afgestudeerde kan kinderen begeleiden bij het vinden van gedragsalternatieven om met respect met elkaar om te gaan tijdens spelen en samenwerken.	P i	Kinderen stimuleren tot gedragsalternatieven: <ul style="list-style-type: none"> - leeft zich in de belevingswereld van kinderen in - overziet spel/leersituaties - past spel- en leersituaties aan als er problemen ontstaan of dreigen te ontstaan - leert kinderen gedragsalternatieven aan in samenwerkingsrelaties 	Aanbieden van gedragsalternatieven: <ul style="list-style-type: none"> - gedragsbevordering: <ul style="list-style-type: none"> . begrip . kenmerken . werkwijzen . straffen/belonen - vertrouwensrelatie - invloed van omgevingsfactoren - gedragsalternatieven tijdens spelen/leren 	
5. De afgestudeerde kan kinderen respectvol tegemoet treden vanuit de eigen voorbeeldfunctie.	P r	Kinderen met respect ontmoeten vanuit voorbeeldrol: <ul style="list-style-type: none"> - laat door zijn houding en gedrag zien dat hij kinderen respecteert 	Voorbeeldfunctie: <ul style="list-style-type: none"> - begrip - kenmerken - voorbeelden - toepassing - imitatie - identificatie 	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 04)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
6. De afgestudeerde kan liedjes, spelvormen en verhaaltjes aanbieden om te stimuleren dat kinderen ongedwongen met sociaal-culturele verschillen omgaan.	P i/pm	Kinderen leren omgaan met sociaal-culturele verschillen via activiteiten: <ul style="list-style-type: none"> - gebruikt liedjes, spelvormen en verhaaltjes - biedt liedjes, spelvormen en verhalen aan vanuit verschillende culturen 	Spel en omgaan met verschillen: <ul style="list-style-type: none"> - sociaal-culturele verschillen - sociaal-culturele spelen en spel materiaal - intercultureel spel(materiaal) - stimuleren van omgaan met elkaars verschillen - aanbieden van intercultureel spel materiaal 	Stimuleringsmateriaal
7. De afgestudeerde kan discriminerend gedrag bij zichzelf en bij kinderen signaleren.	R c/i	Signaleren van discriminerend gedrag: <ul style="list-style-type: none"> - verwoordt de invloed van discriminerende gevoelens op het beroepsmatig handelen - herkent eigen discriminerende gevoelens en kan reflecteren op eigen discriminerend gedrag - herkent discriminerend gedrag bij kinderen 	Discriminerend gedrag: <ul style="list-style-type: none"> - begrip - kenmerken - voorbeelden - sociaal-culturele achtergronden - signalen - bewustwordingsmethoden 	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING				
KOEPELEINDTERM	TAX-CODE	NORMEN VOOR BEOORDELING		
05 De afgestudeerde kan maatschappelijke achtergronden en consequenties van belangrijke problemen binnen gezinnen en andere samenlevingsvormen schetsen.	B	Vaardigheden Kennis - geeft een juiste en volledige beschrijving van de leerinhouden genoemd in de kolom 'kennis' bij de sub-eindtermen		
SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
1. De afgestudeerde kan uiteenzetten dat de aard en functie van gezin en andere samenlevingsvormen historisch en cultureel bepaald zijn.	B		Samenlevingsvormen: - begrip - kenmerken - vormen <ul style="list-style-type: none"> . kerngezin . grootfamilie . eenoudergezin . andere vormen - geschiedenis van het gezin - tendensen in Nederland	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 05)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
2. De afgestudeerde kan functies van het gezin noemen en herkennen alsmede uitleggen welke veranderingen zich met betrekking tot de functie hebben voorgedaan of voordoen.	B		Gezin: - functies - invloeden van maatschappelijke factoren	
3. De afgestudeerde kan globaal inhoud aangeven van wetten en regels met betrekking tot samenlevingsvormen.	B		Regelgeving samenlevingsvormen: - vormen - wettelijke regelingen - maatschappelijke codes - culturele diversiteit - formaliteiten	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 05)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
4. De afgestudeerde kan mogelijke consequenties aangeven van een gezinsprobleem op het eigen (beroeps)gedrag en dat van anderen.	B		Gezinsproblemen: <ul style="list-style-type: none"> - begrip - kenmerken - vormen - signaleren - reageren op signalen - protocollen - vertrouwensarts - Raad voor de kindbescherming - Kinderrecht; - OTS - ontheffing en ontzetting uit de ouderlijke macht	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

KOEPELEINDTERM	TAX-CODE	NORMEN VOOR BEOORDELING		
06 De afgestudeerde kan ondersteuning bieden aan in hun ontwikkeling bedreigde kinderen bij verschijningsvormen en gevolgen van problemen in de thuissituatie.	R c/r	<p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - is adequaat in het signaleren van ongebruikelijk gedrag van kinderen - is effectief in het melden van relevante signalen van ongebruikelijk gedrag bij de groepsleraar - is effectief in het verzamelen van informatie over hulpverlenende instanties - is effectief in het verzamelen van informatie over preventieprojecten in het basisonderwijs - is adequaat in het afstemmen van eigen gedrag op in hun ontwikkeling bedreigde kinderen en op kinderen met persoonlijkheidsproblemen - is adequaat in het toepassen van sociaal-pedagogische inzichten in de begeleiding van kinderen - is functioneel in het vragen van advies over begeleiding aan de groepsleraar - is terughoudend over groepsleraar in contacten met ouders van kinderen - is functioneel in het verwijzen van ouders naar de groepsleraar <p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - geeft een juiste en volledige beschrijving van de leerinhouden genoemd in de kolom 'kennis' bij de subeindtermen 		
SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
1. De afgestudeerde kan ongebruikelijke signalen van kinderen opvangen en die melden bij de verantwoordelijke groepsleraar.	R r	<p>Signalen van ongebruikelijk gedrag van kinderen opvangen en melden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - herkent ongebruikelijk gedrag van kinderen - meldt signalen bij de verantwoordelijke groepsleraar 	<p>Ongebruikelijk gedrag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - signaalgedrag - problemen in de thuissituatie - verwaarlozing - lichamelijke, emotionele en cognitieve verwaarlozing - kindermishandeling - lichamelijke, emotionele en cognitieve mishandeling - seksuele mishandeling 	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 06)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
2. De afgestudeerde kan informatie verzamelen over het werk van hulpverlenende instanties.	R c	Informatie verzamelen over werk van hulpverlenende instanties: - verzamelt informatie over het werk van hulpverlenende instanties - bepaalt welke informatie zinvol is om te vragen	Hulpverlenende instanties: - kindinformatie verzamelen: . doel van de informatie . omgaan met informatie . gebruik van informatie - maatschappelijk werk - vertrouwensarts - Raad van de kindbescherming - Sociaal pedagogische dienst - Riagg - OBD - logopedie - kindertelefoon	Sociale kaart Internet Folders van instanties

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 06)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
3. De afgestudeerde kan informatie verzamelen over voor het basis-onderwijs ontwikkelde preventieprojecten.		Informatie verzamelen over preventieprojecten: <ul style="list-style-type: none"> - verzamelt informatie over preventieprojecten voor het basisonderwijs - bepaalt welke informatie zinvol is om te vragen 	Preventieprojecten: <ul style="list-style-type: none"> - begrip - kenmerken - Postbus 51 projecten - vereniging van Kindermishandeling - ontbijten op school - verlengde schooldag - na-schoolse opvang - overblijven op school - samenwerking met sociaal cultureel werk 	
4. De afgestudeerde kan vanuit sociaal-pedagogische inzichten in de begeleiding het eigen gedrag afstemmen op in hun ontwikkeling bedreigde kinderen en kinderen met persoonlijkheidsproblemen.	P r	In begeleiding eigen gedrag afstemmen op kinderen met (dreigende) ontwikkelingsproblemen: <ul style="list-style-type: none"> - herkent probleemgedrag en persoonlijkheidsproblemen bij kinderen - bespreekt dit met de groepsleerkracht - bespreekt gewenste interventietechnieken met de leerkracht - past gewenste interventietechnieken toe 	Bedreiging in ontwikkeling: <ul style="list-style-type: none"> - probleemgedrag <ul style="list-style-type: none"> . persoonlijkheidsproblemen . gedragsproblemen - interventietechnieken 	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 06)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
5. De afgestudeerde kan terughoudend en verwijzend naar de groepsleraar optreden in contacten met ouders of verzorgers van in hun ontwikkeling bedreigende kinderen.	P r	Terughoudend en verwijzend optreden naar groepsleraar bij oudercontacten: <ul style="list-style-type: none"> - houdt afstand in de contacten met ouders van in ontwikkeling bedreigde kinderen - verwijst ouders naar de groepsleerkracht - past functioneel het beroepsgeheim toe 	Doorverwijzing van ouders: <ul style="list-style-type: none"> - begrip - kenmerken - aandachtspunten - ouders/opvoeders en hun privacy - de rol van de leerkracht - de rol van de onderwijs-assistent - beroepsgeheim 	
6. De afgestudeerde kan de groepsleraar regelmatig om advies vragen over de begeleiding van in hun ontwikkeling bedreigde kinderen of kinderen met persoonlijkheidsproblemen.	P r	Adviezen vragen aan groepsleraar rondom ontwikkelingsproblematiek: <ul style="list-style-type: none"> - herkent de problematiek van de begeleiding van in ontwikkeling bedreigde kinderen of kinderen met persoonlijkheidsproblemen - vraagt regelmatig advies aan de groepsleraar over de begeleiding van deze kinderen 	Kinderen met een probleem: <ul style="list-style-type: none"> - diagnose stellen <ul style="list-style-type: none"> . functie . systematiek . toepassing - ontwikkelingsbedreig-de kinderen: <ul style="list-style-type: none"> . oorbeelden . signalen - kinderen met persoonlijkheidsproblemen <ul style="list-style-type: none"> . voorbeelden . signalen 	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

KOEPELEINDTERM	TAX-CODE	NORMEN VOOR BEOORDELING		
07 De afgestudeerde kan zorg verlenen op het terrein van EHBO, ziekte, veiligheid en hygiëne.	P c/i/pm	<p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - is adequaat in het verlenen van E.H.B.O. - is adequaat in het omgaan met situaties van ongevallen - is functioneel in het signaleren van ziekteverschijnselen - is effectief in het reageren op signalen van ziekteverschijnselen - is functioneel in toezicht houden op medicijngebruik bij kinderen - is adequaat in het ondersteunen van kinderen bij medicijngebruik - is functioneel in het melden van ziekte van kinderen aan de groepsleraar - is effectief in het vaststellen van de mate van hygiëne bij kinderen - is effectief in het toepassen van voorschriften van hygiëne - is effectief in het stimuleren van kinderen tot gezond en hygiënisch gedrag - is adequaat in het ondersteunen van kinderen tot gezond en hygiënisch gedrag - is effectief in het stimuleren en ondersteunen tot zelfredzaamheidshandelingen - is effectief in het toepassen van voorschriften van veiligheid bij handelingen en situaties - is effectief in het toezicht houden op aanwezigheid van kinderen - past adequaat de meldingsprocedure toe <p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - geeft een juiste en volledige beschrijving van de leerinhouden genoemd in de kolom 'kennis' bij de subeindtermen 		
SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
1. De afgestudeerde kan vanuit basisprincipes eerste hulp bij ongelukken verlenen.	P c/i/pm	<p>E.H.B.O. verlenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bepaalt de ernst van de situatie - bepaalt of hij zelf of een ander iets mag of moet doen - haalt hulp als hij zelf niet eerste hulp mag of kan geven - geeft hulp als hij zelf wel eerste hulp mag en kan geven 	<p>Hulp bieden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - condities - eigen grenzen - verantwoordelijkheden - soorten hulp - taakafbakening <p>EHBO:</p> <ul style="list-style-type: none"> - basisprincipes - inhoud verbandtrommel - belang EHBO op school - aandachtspunten bij toepassing - verbandmiddelen - verbinden 	<p>EHBO-trommel/doos</p> <p>Protocol van de school 'hulp bij ongevallen'</p>

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 07)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
2. De afgestudeerde kan zichtbare signalen en symptomen van ziekte bij kinderen herkennen, hierop adequaat reageren en deze melden bij de verantwoordelijke groepsleraar.	P c/i	Reageren op ziekteverschijnselen van kinderen: - herkent ziekteverschijnselen door te letten op signalen van ziekte bij kinderen - interpreteert signalen als bekende of onbekende ziekteverschijnselen - reageert adequaat op signalen - meldt signalen bij de groepsleraar	Kinderziekten: - symptomen - besmetting - incubatietijd Virussen Darmstoornissen Meest voorkomende aandoeningen: - verschijnselen	
3. De afgestudeerde kan toezicht houden op en kinderen ondersteunen bij eventueel medicijngebruik.	R c/i	Toezicht houden op medicijngebruik: - doet navraag naar kinderen die medicijnen nodig hebben - stelt overzicht op van 'medicijngebruikers' - houdt toezicht tijdens medicijngebruik	Medicijnen: - algemene medicijnkennis - medicijngebruik - omgaan met medicijnen	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 07)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
4. De afgestudeerde kan hygiënisch handelen in de leeromgeving volgens geldende voorschriften.	R c/pm	Hygiënisch handelen in leeromgeving: <ul style="list-style-type: none"> - houdt rekening met voorschriften voor hygiëne - houdt zich op de hoogte van de geldende voorschriften van hygiëne - stelt vast in welke situatie en bij welke handelingen voorschriften van hygiëne van toepassing zijn - past regels toe bij het handelen - evalueert het gebruik van hygiëne bij het handelen 	Hygiëne: <ul style="list-style-type: none"> - persoonlijke hygiëne - voorschriften - hygiëne in de leef/leersituatie Belang van hygiëne: <ul style="list-style-type: none"> - onderkennen - uitleggen 	
5. De afgestudeerde kan kinderen stimuleren en ondersteunen om zich gezond en hygiënisch te gedragen.	P c/i	Kinderen stimuleren tot gezond en hygienisch gedrag: <ul style="list-style-type: none"> - signaleert de mate van hygiëne van de kinderen - stelt samen met de kinderen de gewenste doelen op voor het bevorderen van de hygiëne - instrueert de kinderen op technieken en procedures voor het bewaken van de hygiëne - begeleidt de kinderen bij het toepassen van hygiëne 	Gezondheid en hygiëne: <ul style="list-style-type: none"> - begrippen - kenmerken - aandachtspunten - zelfkennis van opvoeder - kennisbevordering bij kinderen - technieken voor het aanleren van hygiëne aan anderen - culturele verschillen in hygiëne/gezondheid 	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 07)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
6. De afgestudeerde kan toezicht houden op en kinderen ondersteunen bij zelfredzaamheidshandelingen.	R c/i	Toezien en stimuleren tot zelfredzaamheid: <ul style="list-style-type: none"> - houdt toezicht op kinderen tijdens zelfredzaamheidshandelingen - instrueert kinderen op de basis handelingen van zelfredzaamheid - maakt met de kinderen een planningsschema voor zelfredzaamheid - begeleidt de kinderen tijdens de uitvoering - evalueert met de kinderen de resultaten van het zelfredzaamheidsprogramma 	Zelfredzaamheid: <ul style="list-style-type: none"> - begrip - kenmerken - ontwikkelingspsychologische invloeden - toepassing - ADL/persoonlijke verzorging - eetgedrag - toiletgebruik - aan en uitkleden - instructietechnieken - stimuleringstechniek - begeleidingstechnieken - evaluatietechnieken 	
7. De afgestudeerde kan de leeromgeving controleren op veiligheid.		Controleren van leeromgeving op (on)veiligheid: <ul style="list-style-type: none"> - controleert (on)veiligheid van leeromgeving - stelt zich op de hoogte van de procedure in de school rondom bewaken van veiligheid in de leeromgeving - controleert periodiek met kinderen de ruimte op aandachtspunten - verandert onveilige situaties 	Veiligheid in en om het schoolgebouw: <ul style="list-style-type: none"> - veiligheid: <ul style="list-style-type: none"> . begrip . kenmerken . aandachtspunten - de schoolruimte - de aankleding - regels voor veiligheid 	Veiligheidsvoorschriften Schoolwerkplan

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 07)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
8. De afgestudeerde kan toezicht houden op de aanwezigheid van kinderen binnen het schoolgebouw, op het schoolterrein en bij uitstapjes.	R r	Toezicht houden op aanwezigheid van kinderen: <ul style="list-style-type: none"> - overziet de ruimte binnen en buiten waar kinderen verblijven - overziet de groep en de activiteiten van de kinderen in de ruimte - spreekt kinderen aan op onveilig gedrag - verandert onveilig gedrag en situaties in veilig gedrag en past situaties aan 	Toezicht op aanwezigheid: <ul style="list-style-type: none"> - veilige ruimtes - veilige activiteiten - interventietechnieken bij onveilig gedrag - verkeersgedrag van kinderen in relatie met ontwikkelingsfasen - weglooptgedrag - registratie van afwezigheid - reacties op afwezigheid 	
9. De afgestudeerde kan handelen volgens meldingsprocedures bij weglopen of vermissing van kinderen.	R r	Gebruiken van meldingsprocedures: <ul style="list-style-type: none"> - signaleert vermissing of weglopen kind - overlegt met groepsleraar - gaat zekerheid van vermissing kind na - stelt in overleg met groeps-leraar relevante betrokkenen (ouders/oppas) op de hoogte - past meldingsprocedures toe 	Meldingsprocedures: <ul style="list-style-type: none"> - belang - functie - gebruik - voorbeelden 	Formulieren Meldingsprocedure

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

KOEPELEINDTERM	TAX-CODE	NORMEN VOOR BEOORDELING		
08 De afgestudeerde kan procedures en technieken hanteren om bij te dragen aan een goed pedagogisch klimaat.	R c/r	<p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - is functioneel in het dragen van medeverantwoordelijkheid voor het bevorderen van een geschikt leefklimaat voor kinderen - is adequaat in het afstemmen van eigen gedrag op de basisbehoeften van kinderen - is effectief in het hanteren van verschillende didactische middelen en methoden - is adequaat in het vertalen van waargenomen gedrag bij een kind naar de basisbehoefte van dit kind - is effectief in het bevorderen van een geschikt pedagogisch klimaat voor een groep <p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - geeft een juiste en volledige beschrijving van de leerinhouden genoemd in de kolom 'kennis' bij de sub-eindtermen 		
SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
1. De afgestudeerde kan in houding en gedrag uitdrukking geven aan de eigen medeverantwoordelijkheid voor een veilig, relationeel betrouwbaar en uitdagend klimaat voor kinderen in de school en in de klas.	R r	<p>Medeverantwoordelijkheid dragen voor het bevorderen van een geschikt klimaat voor kinderen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scheidt voorwaarden voor een veilig, relationeel betrouwbaar en uitdagend klimaat - geeft inzicht in en beargumenteert gemaakte keuzes - is bereid om antwoord te geven op vragen betreffende het eigen beroepsmatig handelen in deze 	<p>Inzicht in de doelgroep:</p> <ul style="list-style-type: none"> - veiligheidseisen behorende bij de leeftijd - interesses - sfeerscheppen - uitdagend leefklimaat 	Stimuleringsmateriaal

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 08)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
2. De afgestudeerde kan in de begeleiding het eigen gedrag afstemmen op de basisbehoeften van kinderen.	R r	Afstemmen van eigen gedrag op basisbehoeften kind: <ul style="list-style-type: none"> - bepaalt de basisbehoefte van het kind - houdt in de omgang met het kind rekening met basisbehoeften - evalueert eigen handelwijze 	Basisbehoeften: <ul style="list-style-type: none"> - begrip - kenmerken - ontwikkelingspsychologische aspecten - tegemoetkoming aan de basisbehoeften - middelen en werkwijzen - evalueren van begeleiding 	
3. De afgestudeerde kan didactische middelen en methoden gebruiken om bij te dragen aan een goed pedagogisch klimaat.	R c	Met didactische middelen en methoden pedagogisch klimaat scheppen: <ul style="list-style-type: none"> - schept voorwaarden voor een goed klimaat - schat beginsituatie in - bepaalt welke interventies en/of bijstellingen gewenst zijn tijdens het werken - evalueert achteraf en stelt hierbij ook de invloed van het eigen handelen tijdens het hele proces vast 	Pedagogisch klimaat: <ul style="list-style-type: none"> - begrip - kenmerken - didactische middelen en methoden - inzicht in de doelgroep - beginsituatie - doel - organisatie - evaluatie 	Didactische middelen

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

KOEPELEINDTERM	TAX-CODE	NORMEN VOOR BEOORDELING		
09 De afgestudeerde kan tijdens de begeleiding van kinderen een goed pedagogisch klimaat scheppen.	P r/i	<p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - is effectief in het aangaan, opbouwen en onderhouden van een vertrouwensrelatie met kinderen - is effectief in het bevestigen van competenties van kinderen - is effectief in het versterken van zelfvertrouwen van kinderen - is adequaat in het tonen van begrip voor gedragingen en stemmingen van kinderen - treft op adequate wijze maatregelen tijdens het spelen en werken - motiveert en stimuleert kinderen tot het aangaan, doorgaan en afmaken van speel/leersituaties - maakt op functionele wijze gebruik van situaties om zelfvertrouwen te versterken bij kinderen - is functioneel uitnodigend en uitdagend voor kinderen tijdens speel- en leersituaties - is effectief in het samen met de groepsleraar opstellen van een inrichting voor een uitnodigende speel/leeromgeving - is effectief in het bieden van hulp aan oefenende kinderen - is functioneel in het evenwichtig aanmoedigen en stellen van eisen aan kinderen in speelsituaties - is adequaat in het stimuleren van de zelfstandigheid van kinderen tijdens leer- en speelsituaties <p>Kennis</p>		
SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
1. De afgestudeerde kan een vertrouwensrelatie met kinderen opbouwen en onderhouden.	P r/i	<p>Opbouwen en onderhouden van vertrouwensrelatie met kinderen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - legt contacten met kinderen - communiceert met kinderen - scheidt situaties om contacten te leggen en te communiceren - brengt vertrouwensrelatie tot stand door: <ul style="list-style-type: none"> . eigen gedrag op het kind af te stemmen . eerlijkheid/echtheid . afspraken nakomen en het contact te onderhouden 	<p>Vertrouwensrelatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - begrip - kenmerken - basishouding: <ul style="list-style-type: none"> . echtheid . acceptatie . waardering . empathisch handelen - communicatie - stimuleringstechnieken 	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 09)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
2. De afgestudeerde kan kinderen tijdens de begeleiding bevestigen in hun competenties en hun gevoel van zelfvertrouwen versterken.	Pr	Bevestigen van competenties en versterken van zelfvertrouwen: <ul style="list-style-type: none"> - bepaalt het ontwikkelings-niveau van het kind - bepaalt interesses en behoeften - motiveert het kind tijdens het spelen/werken - treft maatregelen zodat het kind positieve ervaringen op kan doen 	Zelfvertrouwen: <ul style="list-style-type: none"> - begrip - kenmerken - inzicht in doelgroep - voorwaarden scheppen - motivatiebevordering - stimuleringsmethoden: <ul style="list-style-type: none"> . verbaal . non-verbaal 	
3. De afgestudeerde kan kinderen uitnodigen en uitdagend begeleiden tijdens speel- en leersituaties.	P i	Uitnodigend en uitdagend begeleiden: <ul style="list-style-type: none"> - kiest geschikte speel- en leersituaties - sluit aan bij de belevings- en ervaringswereld van het kind - motiveert/stimuleert tijdens werken en spelen - let op reacties van kinderen tijdens werken/spelen - stelt speel/leersituaties bij 	Uitnodigend spel: <ul style="list-style-type: none"> - begrip - kenmerken - uitnodigend karakter van: <ul style="list-style-type: none"> .speelsituaties .leersituaties .activiteiten - behoeften/interesses - mogelijkheden - betrokkenheid van kinderen - observeren - aanpassen 	Spelmateriaal Uitnodigend materiaal

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 09)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
4. De afgestudeerde kan hulp bieden aan oefenende kinderen en daarbij evenwichtig gebruik maken van aanmoedigen en eisen stellen.	P r	Hulp aanbieden aan oefenende kinderen: - schat situatie juist in - springt in waar nodig - waardeert positief waar mogelijk	Doelmatige uitvoering: - hulp bieden - positieve benadering	
5. De afgestudeerde kan de zelfstandigheid van kinderen stimuleren tijdens speel- en leersituaties.	P r	Zelfstandigheid stimuleren: - bepaalt geschikte speel/leersituaties met passende doelen - stelt beginsituatie vast - moedigt kinderen aan dingen tot ontdekking en zelfwerkzaamheid	Speel en leersituaties: - doelen - beginsituatie - positieve benadering	

DEELKWALIFICATIE SPW 4.59: PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

(vervolg 09)

SUB-EINDTERM	TAX-CODE	(BEROEPS)VAARDIGHEDEN	KENNIS	HULPMIDDELEN
6. De afgestudeerde kan het lokaal en de naaste omgeving inrichten in samenwerking met de groepsleraar, zodat er een uitnodigende speel- en leeromgeving ontstaat.	R pm	Inrichten van speel/werkruimten: - maakt een plan voor inrichting in samenwerking met groeps-leraar - betreft kinderen bij de veranderingen in de inrichting van ruimten zodat deze voor de kinderen uitnodigend worden - houdt rekening met verschillende leeftijdsfasen van het basisschoolkind	Inrichting leef/leerruimte: - verschillende ontwikkelingsfasen en de daarbij behorende gebruikerseisen - verschillende materialen gereedschappen meubelen - eisen aan de inrichting van een lokaal <ul style="list-style-type: none"> . sfeer . gezelligheid . praktisch . onderhoud . veiligheid . uitdagend 	Inrichtingsmateriaal Stimuleringsmateriaal